

SELECTIEBESLUIT ARCHEOLOGIE

Locatie: Spoorstraat-Herenstraat, Wijchen

Uitgevoerd onderzoek: bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

Datum selectiebesluit: 14-11-2023

Deskundige namens bevoegd gezag: Ester van der Linden (beleidsadviseur archeologie)

In verband met de gewenste ontwikkeling aan de Spoorstraat-Herenstraat in Wijchen is een archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd door een hiervoor gecertificeerd archeologisch bureau. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in het volgende rapport:

C. de Jong, 2023: *Spoorstraat-Herenstraat, Wijchen, gemeente Wijchen: een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen in de verkennende fase* (Bureau voor Archeologie Rapport 1286), rapportversie 2, d.d. 2 november 2023.

Selectie-advies onderzoeksbureau:

Aanbevolen wordt om eventuele archeologische resten op te sporen (kartering) en daarna te waarderen.

Proefsleuvenonderzoek:

Archeologische resten uit het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen in de top van de rivierduinafzettingen zullen zich voornamelijk manifesteren als een sporenniveau. Dit geldt tevens voor de resten van historische erven uit de Nieuwe tijd. De meest geschikte methode voor het karteren en waarderen van dergelijke resten is een proefsleuvenonderzoek in de rode zone in figuur 30. Omdat deze zone gedeeltelijk bebouwd is, wordt aanbevolen om het onderzoek uit te voeren na de sloop van de huidige bebouwing.

Karterend booronderzoek:

Archeologische resten uit het Paleolithicum zullen zich voornamelijk manifesteren als een strooiing van artefacten. Dergelijke resten zijn op te sporen door middel van een karterend booronderzoek of proefputten. Gezien de diepteligging van het niveau wordt aanbevolen eerst een karterend booronderzoek uit te voeren. Mogelijk is dit niveau ook onder de bebouwing nog intact, dus dienen de boringen na de sloop van de huidige bebouwing uitgevoerd te worden in de groen gearceerde zone in figuur 30. Het waarderen van eventuele archeologische resten in dit niveau zou daarna met proefputten moeten worden gedaan.

Eenheid	Verwachting	Archeologische niveau	Toelichting
	Geen archeologische verwachting.	-	Vervolgonderzoek niet noodzakelijk.
	Archeologische resten van jager-verzamelaars in een vegetatielaag in de top van de Laag van Wijchen of de basis van de rivierduinafzettingen.	C	Karterend booronderzoek na de sloop van de huidige bebouwing.
	Resten van historische bebouwing (boorpunt 4 en omgeving) en resten van landbouw- en staatssamenlevingen onder de A-horizont (zone rondom boorpunten 2 en 3).	A en B	Proefsleuvenonderzoek na de sloop van de huidige bebouwing.

Figuur 30: Advieskaart.

Selectiebesluit gemeente Wijchen (bevoegd gezag):

Het selectieadvies van Bureau voor Archeologie wordt overgenomen. Er is een proefsleuvenonderzoek nodig in de rode zone op bovenstaande advieskaart (figuur 30 in het archeologisch rapport). Dit moet gebeuren na de sloop van de bestaande bebouwing. De bestaande bebouwing moet in verband hiermee zonder extra bodemverstoringen worden uitgevoerd. In de groen gearceerde zone zijn karterende boringen nodig om het diepste potentiële archeologische niveau in kaart te brengen en proefputten om eventuele archeologische resten te waarderen.

Deze onderzoeken moeten gezamenlijk een rapport opleveren waaruit de archeologische waardering van het plangebied blijkt. Als blijkt dat er sprake is van behoudenswaardige archeologische vindplaats(en), dan is vervolgonderzoek nodig (archeologische opgraving).

Van zowel het karterende/waarderende onderzoek als het eventuele vervolgonderzoek moet een rapport worden ingediend bij de gemeente als bevoegd gezag. Pas als er naar oordeel van de gemeente Wijchen voldoende onderzoek is uitgevoerd kan vergunning verleend worden voor de nieuwbouw met bijbehorende infrastructuur.

Achtergrondinformatie: resultaten uitgevoerd bureau- en verkennend booronderzoek

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied op de noordflank van een rivierduin ligt. Onder de rivierduinafzettingen liggen Pleistocene afzettingen (Formatie van Kreftenheye en Laag van Wijchen). In de top van de rivierduinafzettingen heeft waarschijnlijk verbruining plaatsgevonden en heeft zich een B-horizont gevormd. Hierop ligt vermoedelijk een humeus (plaggen)dek. Mogelijk ligt hier weer een ophogingspakket op. In de top van de Pleistocene afzettingen kunnen archeologische resten uit het Paleolithicum aanwezig zijn. In en in de top van de rivierduinafzettingen kunnen resten uit alle archeologische perioden aanwezig zijn. Mogelijk kunnen resten van bebouwing uit de 19e eeuw en voorgangers daarvan aanwezig zijn, in of onder ophogingspakketten.

Uit het verkennende booronderzoek is gebleken dat het plangebied zich inderdaad op rivierduinafzettingen bevindt. In twee van de vijf boringen ligt een humeus plaggendek op de rivierduinafzettingen. Onder de rivierduinafzettingen ligt de Laag van Wijchen, waarin op enkele plekken een vegetatielaag aanwezig is.

Er kunnen drie soorten archeologische niveaus worden onderscheiden:

- A. De top van de rivierduinafzettingen is een potentieel archeologisch niveau waarin resten gerelateerd aan landbouwsamenlevingen en staatssamenlevingen aanwezig kunnen zijn. De top van dit niveau ligt tussen 95 en 150 cm -mv (787 en 681 cm NAP). Vermoedelijk is de grond ter hoogte van de bebouwing verstoord tot 80 cm -mv. De boringen laten zien dat het potentiële sporenniveau onder de gebruikelijke funderingsdiepte ligt en dus moet er rekening mee worden gehouden dat ook onder de huidige bebouwing sporen aanwezig kunnen zijn.
- B. In het oosten van het plangebied is sprake van een dik omgewerkt pakket met fragmenten baksteen. Vermoedelijk kan dit omgewerkte pakket worden gerelateerd aan de 19^e- of 20^e-eeuwse erven of voorgangers daarvan. De top van dit pakket ligt 40 cm -mv (808 cm NAP). Het pakket is 180 cm dik.
- C. In het oosten van het plangebied is in de onderkant van de rivierduinafzettingen of in de top van de Laag van Wijchen een humeuze laag aanwezig. Dit wijst erop dat dit niveau mogelijk een periode aan de oppervlakte heeft gelegen. Hierin kunnen resten van kampementen uit het Paleolithicum aanwezig zijn. De top van dit niveau (inclusief de humeuze laag) ligt tussen 225 en 300 cm -mv (668 en 548 cm NAP).